

Allianz Research

# Europejskie sankcje wobec Rosji - szukanie przecieków

Pomimo wysiłków na rzecz egzekwowania sankcji, towary UE objęte zakazem eksportu nadal wydają się trafiać do Rosji za pośrednictwem krajów trzecich

Ludovic Subran  
Główny ekonomista  
[ludovic.subran@allianz.com](mailto:ludovic.subran@allianz.com)  
[allianz.com](http://allianz.com)

Maxime Darmet  
Starszy ekonomista dla  
Francji i USA  
[maxime.darmet@allianz-trade.com](mailto:maxime.darmet@allianz-trade.com)  
[allianz-trade.com](http://allianz-trade.com)

Pablo Espinosa Uriel Strateg  
inwestycyjny  
[pablo.espinosa-urriel@allianz.com](mailto:pablo.espinosa-urriel@allianz.com)  
[allianz.com](http://allianz.com)

Roberta Fortes  
Starszy ekonomista  
[roberta.fortes@allianz-trade.com](mailto:roberta.fortes@allianz-trade.com)  
[allianz-trade.com](http://allianz-trade.com)

Bjoern Griesbach  
Starszy strateg inwestycyjny  
[bjoern.griesbach@allianz.com](mailto:bjoern.griesbach@allianz.com)  
[allianz.com](http://allianz.com)

Jasmin Gröschl  
Starszy ekonomista dla  
Europa  
[jasmin.groeschl@allianz.com](mailto:jasmin.groeschl@allianz.com)  
[allianz.com](http://allianz.com)

Maddalena Martini  
Starszy ekonomista  
[maddalena.martini@allianz.com](mailto:maddalena.martini@allianz.com)  
[allianz.com](http://allianz.com)

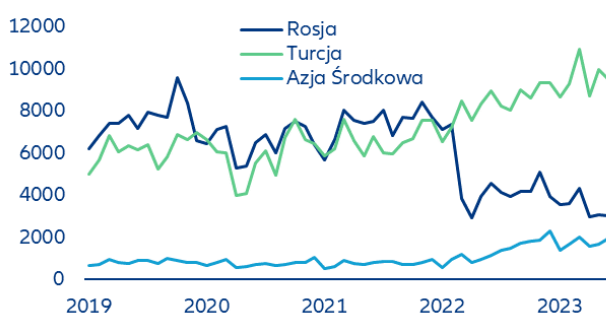
Samuele Girardelli  
Asystent ds. badań  
[samuele.girardelli@allianz.com](mailto:samuele.girardelli@allianz.com)  
[allianz.com](http://allianz.com)

## W skrócie

- Pomimo wysiłków na rzecz egzekwowania sankcji, towary UE objęte zakazem eksportu nadal wydają się **trafiać do Rosji za pośrednictwem krajów trzecich**
- **Gwałtowny wzrost eksportu z UE** (połowa 2023 w porównaniu do połowy 2019): do Turcji (+58,1%) czy do krajów azjatyckich (Kazachstan +100%, Kirgistan +800% itd.)
- **Także z Polski** – wzrost polskiego eksportu na te trzy rynki o +344% (2019 do 2023)
- **Zauważalne zmiany we wzorcach handlowych niekoniecznie dowodzą unikania sankcji**, ale mogą być również prawdziwym przekierowaniem handlu
- Kwestia obchodzenia sankcji jest szczególnie niepokojąca, jeśli chodzi o **towary objęte ograniczeniami. Dla eksporterów - ryzyko zarzutu nienależytej staranności**

Pomimo wysiłków na rzecz egzekwowania sankcji, towary UE objęte zakazem eksportu w oponii **Allianz Trade nadal wydają się trafiać do Rosji za pośrednictwem krajów trzecich**. Mimo że UE nałożyła kompleksowe sankcje na Rosję w następstwie jej inwazji wojskowej na Ukrainę w lutym 2022 r., rosyjska gospodarka nie skurczyła się tak bardzo, jak przewidywały prognozy z 2022 roku. Jednym z powodów może być to, że Zachód chronił sektor surowców energetycznych przed sankcjami w obawie, że pełne embargo spowoduje gwałtowny wzrost cen ropy i doprowadzi światową gospodarkę do recesji. Innym powodem jest to, że towary objęte sankcjami nadal trafiają do Rosji. **Patrząc na zagregowany eksport z UE do Rosji, Allianz Trade stwierdza spadek o -52% w porównaniu z pierwszą połową 2019 r. do pierwszej połowy 2023 r.** (wykres poniżej). Dane handlowe wskazują jednak, że towary objęte sankcjami UE mogą być w znacznym stopniu eksportowane z UE do krajów trzecich, a stamtąd do Rosji. Są to głównie kraje, które nie nałożyły sankcji na Rosję, takie jak Turcja, lub są historycznie, politycznie i gospodarczo bliskie, takie jak kraje Azji Środkowej. Zwłaszcza w przypadku krajów, które wraz z Rosją tworzą Euroazjatycką Unię Celną, kontrole przy wjeździe towarów do jednego z państw członkowskich są minimalne.

Eksport z UE, w euro



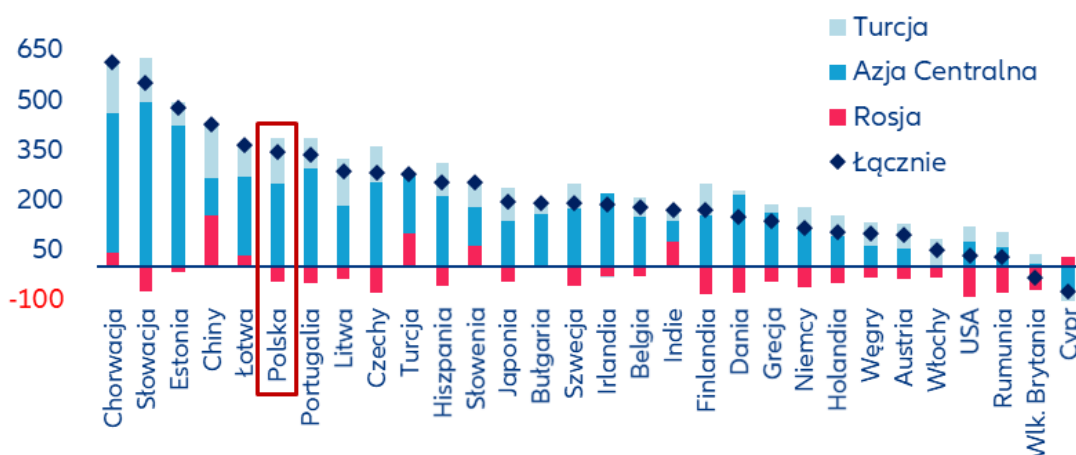
Źródła: EU Comext, Allianz Research

Na przykład eksport z UE do Turcji wzrósł średnio o +58,1% w okresie od pierwszej połowy 2019 r. do pierwszej połowy 2023 r. Liczby te są jeszcze bardziej uderzające w przypadku gospodarek Azji Środkowej: Wartość eksportu UE do Kazachstanu wzrosła o +100%, do Kirgistanu o uderzające +800%, do Tadżykistanu o +151%, do Turkmenistanu o +78,5% i do Uzbekistanu o +66,6% w porównaniu I poł. 2019 r. do I poł. 2023 r. Samo to nie jest jeszcze dowodem, ale Turcja i gospodarki Azji Środkowej prowadzą również większą wymianę handlową z Rosją. Turecki eksport do Rosji wyniósł 0,4 mld USD w 2019 r. i wzrósł do 0,9 mld USD w 2022 r. Podobnie w Azji Środkowej eksport do Rosji wzrósł o +53,8% z 0,8 mld USD w 2019 r. do 1,2 mld USD w 2022 r.

**Zauważalne zmiany we wzorcach handlowych niekoniecznie dowodzą unikania sankcji, ale mogą być również prawdziwym przekierowaniem handlu.** Spojrzenie na wzorce ekspozycji handlowej między Rosją a poszczególnymi krajami daje wskazówkę co do obchodzenia dostaw. Większość krajów zachodnich - z wyjątkiem Chorwacji, Łotwy, Słowenii i Cypru - gwałtownie zmniejszyła swój bezpośredni eksport do Rosji, podczas gdy inne, takie jak Chiny, Indie czy Turcja, zwiększyły go (wykres poniżej). Jednak eksport do Rosji przez Azję Środkową lub Turcję wzrósł wszędzie - z wyjątkiem tego z Cypru. Ogólnie rzecz biorąc, większość krajów widzi ogromną nadwyżkę w przepływach eksportowych między tymi krajami, porównując I półrocze 2019 r. do I półrocza 2023 r. Niemniej jednak dane handlowe nie dają odpowiedzi na pytanie, czy europejscy eksporterzy sami są świadomi, że ich produkty trafiają ostatecznie do Rosji.

**Polska – na przestrzeni okresu od połowy 2019 r do połowy 2023 roku polski eksport do Rosji spadł o 44%, do Turcji wzrósł o 137%, a do Azji centralnej wzrósł o 251%. Zsumowany polski eksportu na te rynki na przestrzeni ostatnich czterech lat wzrósł o 344%.**

Wzrost eksportu do Rosji, Azji Środkowej i Turcji, od I poł. 2019 r. do I poł. 2023 r., w %

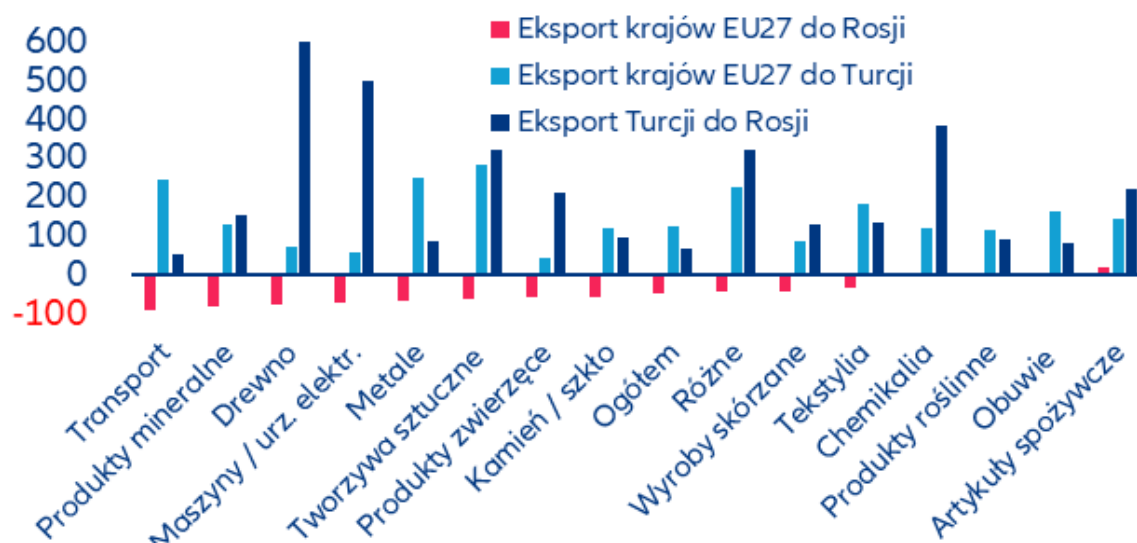


Źródła: Źródła krajowe, MFW DoTS, Allianz Research

**Kwestia obchodzenia sankcji jest szczególnie niepokojąca, jeśli chodzi o towary objęte ograniczeniami.** Zgodnie z obowiązującymi sankcjami eksport do Rosji niektórych technologii, w tym zaawansowanych półprzewodników, komponentów elektronicznych i oprogramowania jest zabroniony. Ponadto eksport z UE do Rosji towarów podwójnego zastosowania, takich jak drony lub narzędzia szyfrujące, które mogą być wykorzystywane zarówno do celów cywilnych, jak i wojskowych jest również zabroniony. W tym kontekście dane handlowe pokazują ogromny spadek bezpośredniego eksportu towarów objętych sankcjami do Rosji w transporcie (-90,9%), produktach mineralnych (-83,8%) oraz maszynach i urządzeniach elektrycznych (-71,1%). Jednak te same sektory wykazują również wzrost eksportu z UE do Turcji i Azji Środkowej oraz z Turcji do Rosji (wykres poniżej). Choć nie ma problemu, jeśli towary są sprzedawane legalnie, warto zwrócić uwagę na ich drogę przez kraje trzecie. **Jeśli produkty objęte sankcjami są eksportowane do krajów trzecich, a następnie reeksportowane do Rosji,**

leżące u ich podstaw niedociągnięcia w zakresie należytej staranności zostaną uznane za naruszenie przepisów dotyczących sankcji.

Wzrost eksportu sektorowego do Rosji i Turcji, od I poł. 2019 r. do I poł. 2023 r. w %



Źródła: Źródła krajowe, Allianz Research

Oceny te, jak zawsze, podlegają poniższemu zastrzeżeniu.

#### STWIERDZENIA DOTYCZĄCE PRZYSZŁOŚCI

Stwierdzenia zawarte w niniejszym dokumencie mogą obejmować perspektywy, stwierdzenia dotyczące przyszłych oczekiwań i inne stwierdzenia dotyczące przyszłości, które opierają się na bieżących poglądach i założeniach kierownictwa i wiążą się ze znanym i nieznanym ryzykiem i niepewnością. Rzeczywiste wyniki, wydajność lub zdarzenia mogą się znacznie różnić od tych wyrażonych

lub sugerowanych w takich stwierdzeniach dotyczących przyszłości.

Takie odchylenia mogą wynikać m.in. z (i) zmian ogólnych warunków gospodarczych i sytuacji konkurencyjnej, w szczególności w zakresie podstawowej działalności Grupy Allianz i na podstawowych rynkach, (ii) wyników rynków finansowych (w szczególności zmienności rynku, płynności i zdarzeń kredytowych), (iii) częstotliwości i dotkliwości ubezpieczonych zdarzeń szkodowych, w tym katastrof naturalnych, oraz rozwoju kosztów szkód, (iv) poziomów i trendów śmiertelności i zachorowalności, (v)

) poziomu uporczywości, (vi) w szczególności w działalności bankowej, zakres niewykonania zobowiązań kredytowych, (vii) poziomu stóp procentowych, (viii) kursy wymiany walut, w tym kurs wymiany EUR/USD, (ix) zmiany przepisów prawa i regulacji, w tym przepisów podatkowych, (x) wpływ przejęć, w tym związane z nimi kwestie integracji, oraz środki reorganizacyjne,

a także (xi) ogólne czynniki konkurencyjne, w każdym przypadku w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i/lub globalnej.

Wystąpienie wielu z tych czynników może być bardziej prawdopodobne lub bardziej wyraźne w wyniku działań terrorystycznych i ich konsekwencji.

#### BRAK OBOWIĄZKU AKTUALIZACJI

Firma nie zobowiązuje się do aktualizowania jakichkolwiek informacji lub stwierdzeń dotyczących przyszłości zawartych w niniejszym dokumencie, z wyjątkiem wszelkich informacji, których ujawnienie jest wymagane przez prawo.

Allianz Trade to znak towarowy używany do oznaczania szeregu usług świadczonych przez Euler Hermes.